

SYSTEM
PRAWA ADMINISTRACYJNEGO
PROCESOWEGO

redaktorzy naczelni
Grzegorz Łaszczyca, Andrzej Matan

POSTĘPOWANIA
AUTONOMICZNE
I SZCZEGÓLNE

POSTĘPOWANIA
NIEJURYSDYKCYJNE

TOM IV

redakcja naukowa
Andrzej Matan

SYSTEM
PRAWA ADMINISTRACYJNEGO
PROCESOWEGO

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

SYSTEM PRAWA ADMINISTRACYJNEGO PROCESOWEGO

redaktorzy naczelni
Grzegorz Łaszczyca, Andrzej Matan

TOM I

Zagadnienia ogólne
Grzegorz Łaszczyca

TOM II

Postępowanie administracyjne ogólne

Część 1. Zakres przedmiotowy i podmiotowy
postępowania administracyjnego ogólnego
Wojciech Chróścielewski

Część 2. Zasady ogólne postępowania
administracyjnego ogólnego
Wojciech Piątek, Jan Paweł Tarno

Część 3. Czynności procesowe w postępowaniu
administracyjnym ogólnym
Grzegorz Łaszczyca, Andrzej Matan

Część 4. Dynamika postępowania
administracyjnego ogólnego
Czesław Martysz

Część 5. Weryfikacja rozstrzygnięć w postępowaniu
administracyjnym ogólnym
Barbara Adamiak

TOM III

**Administracyjne postępowanie
egzekucyjne i zabezpieczające**

Część 1. Administracyjne postępowanie
egzekucyjne i zabezpieczające. Zagadnienia ogólne
Dariusz Ryszard Kijowski

Część 2. Administracyjne postępowanie
egzekucyjne i zabezpieczające. Zagadnienia szczegółowe
Dariusz Ryszard Kijowski

TOM IV

**Postępowania autonomiczne i szczególne.
Postępowania niejurysdykcyjne**
Andrzej Matan

SYSTEM
PRAWA ADMINISTRACYJNEGO
PROCESOWEGO

redaktorzy naczelni
Grzegorz Łaszczyca, Andrzej Matan

POSTĘPOWANIA
AUTONOMICZNE
I SZCZEGÓLNE

POSTĘPOWANIA
NIEJURYSDYKCYJNE

TOM IV

redakcja naukowa
Andrzej Matan

Grzegorz Łaszczyca – profesor doktor habilitowany nauk prawnych, kierownik zespołu badawczego instytucji prawa administracyjnego procesowego w Instytucie Nauk Prawnych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; radca prawny; Prezes Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach; autor i współautor wielu opracowań z zakresu prawa i postępowania administracyjnego, w szczególności komentarza do przepisów kodeksu postępowania administracyjnego (2005, 2007 i 2010), podręcznika *Postępowanie administracyjne ogólne* (2003) oraz monografii: *Mediacja w ogólnym postępowaniu administracyjnym* (2018), *Akta sprawy w ogólnym postępowaniu administracyjnym* (2014), *Postanowienie administracyjne w ogólnym postępowaniu administracyjnym* (2011), *Rozprawa administracyjna w ogólnym postępowaniu administracyjnym* (2008), *Zawieszenie ogólnego postępowania administracyjnego* (2005), *Umorzenie ogólnego postępowania administracyjnego* (2002), *Zażalenie w ogólnym postępowaniu administracyjnym* (2000) i *Doręczenie w postępowaniu administracyjnym ogólnym i podatkowym* (1998).

Andrzej Matan – profesor doktor habilitowany nauk prawnych; członek zespołu badawczego instytucji prawa administracyjnego procesowego Instytutu Nauk Prawnych Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; sędzia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach; autor i współautor wielu opracowań z zakresu prawa i postępowania administracyjnego, w szczególności komentarzy do przepisów kodeksu postępowania administracyjnego (2005, 2007 i 2010), do ustawy o samorządzie terytorialnym (2016, 2018, 2021), podręcznika *Postępowanie administracyjne ogólne* (2003) oraz monografii: *Rażące naruszenie prawa jako przesłanka odpowiedzialności majątkowej funkcjonariusza publicznego* (2014), *Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji administracyjnej* (2020), *Zastępstwo procesowe w ogólnym postępowaniu administracyjnym* (2001), *Umorzenie ogólnego postępowania administracyjnego* (2002), *Doręczenie w postępowaniu administracyjnym ogólnym i podatkowym* (1998). Redaktor naukowy (wraz z G. Łaszczycą) *Systemu Prawa Administracyjnego Procesowego*.

Poszczególne rozdziały tomu IV napisali:

- Stefan Babiarz, Wojciech Chróścielewski – cz. I, rozdz. 1, pkt 1.1
Tomasz Bąkowski – cz. II, rozdz. 2, pkt 2.1
Elżbieta Błach, Paulina Gwoździewicz-Matan – cz. I, rozdz. 2, pkt 2.2.10
Adam Bochentyn – cz. II, rozdz. 5, pkt 5.4
Mariusz Bogusz – cz. I, rozdz. 1, pkt 1.2
Agata Cebera, Jakub Grzegorz Firlus – cz. II, rozdz. 5, pkt 5.5
Dominika Cendrowicz – cz. II, rozdz. 5, pkt 5.1
Jacek Chlebny – cz. I, rozdz. 2, pkt 2.2.8
Paweł Dańczak – cz. I, rozdz. 2, pkt 2.3.1
Grzegorz Dobrowolski – cz. I, rozdz. 2, pkt 2.2.9
Małgorzata Gajda-Durlik – cz. I, rozdz. 2, pkt 2.2.1
Dawid Gregorczyk – cz. II, rozdz. 4, pkt 4.3
Anna Gronkiewicz – cz. II, rozdz. 4, pkt 4.1.1
Aleksander Jakubowski, Rafał Stankiewicz – cz. I, rozdz. 2, pkt 2.3.2
Marcin Kamiński – cz. I, rozdz. 2, pkt 2.1; cz. II, rozdz. 1, cz. II, rozdz. 4, pkt 4.4, 4.5
Zbigniew R. Kmicik – cz. II, rozdz. 3, pkt 3.2
Paweł Kornacki – cz. II, rozdz. 3, pkt 3.3
Grzegorz Krawiec – cz. I, rozdz. 2, pkt 2.2.11, 2.2.12; cz. II, rozdz. 5, pkt 5.3
Dorota Łobos-Kotowska – cz. II, rozdz. 4, pkt 4.2
Katarzyna Małysa-Sulińska – cz. I, rozdz. 2, pkt 2.2.5
Andrzej Matan – wstęp
Michał Miłosz – cz. I, rozdz. 2, pkt 2.3.3
Karolina Rokicka-Murszewska – cz. I, rozdz. 2, pkt 2.2.7
Iwona Sierpowska – cz. I, rozdz. 2, pkt 2.2.6
Lucyna Staniszevska – cz. I, rozdz. 2, pkt 2.2.13
Weronika Szafrńska – cz. II, rozdz. 5, pkt 5.2
Ewa Szewczyk, Marek Szewczyk – cz. II, rozdz. 2, pkt 2.2
Katarzyna Szlachetko – cz. II, rozdz. 2, pkt 2.3
Agnieszka Ziółkowska – cz. II, rozdz. 4, pkt 4.1.2
Artur Żurawik – cz. I, rozdz. 2, pkt 2.2.2–2.2.4; cz. II, rozdz. 3, pkt 3.1

Stan prawny na 30.04.2021 r.
z uwzględnieniem zmian wprowadzanych ustawą z 18.11.2020 r.
o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. poz. 2320), które wejdą w życie 1.07.2021 r.

Recenzent
Prof. dr hab. Wojciech Piątek

Wydawca
Izabella Małecka

Redaktor prowadzący
Joanna Ołówek

Opracowanie redakcyjne
JustLuk

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8223-604-0

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

2.2.1.9.	Sądowoadministracyjna kontrola decyzji w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych	323
2.2.1.10.	Podsumowanie	325
2.2.2.	Postępowanie reglamentacyjne	326
2.2.2.1.	Zagadnienia wstępne	326
2.2.2.1.1.	Pojęcie reglamentacji, reglamentacji działalności gospodarczej oraz postępowań reglamentacyjnych	326
2.2.2.1.2.	Źródła prawa	330
2.2.2.2.	Zasady ogólne	332
2.2.2.2.1.	Znaczenie zasad ogólnych dla postępowań reglamentacyjnych	332
2.2.2.2.2.	Zasady konstytucyjne a zasady postępowań reglamentacyjnych	333
2.2.2.2.3.	Zasady wyrażone w Kodeksie postępowania administracyjnego a zasady postępowania wobec przedsiębiorców	340
2.2.2.2.3.1.	Uwagi ogólne	340
2.2.2.2.3.2.	Zasada „co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone”	341
2.2.2.2.3.3.	Obowiązek wykonywania działalności gospodarczej zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji	342
2.2.2.2.3.4.	Zasada poszanowania dobrych obyczajów	343
2.2.2.2.3.5.	Zasada poszanowania słuszných interesów innych przedsiębiorców i konsumentów	346
2.2.2.2.3.6.	Zasada poszanowania oraz ochrony praw i wolności człowieka	347
2.2.2.2.3.7.	Zasada zaufania do przedsiębiorcy	348
2.2.2.2.3.8.	Zasada rozstrzygania wątpliwości faktycznych na korzyść przedsiębiorcy	349
2.2.2.2.3.9.	Zasada przyjaznej interpretacji przepisów	352
2.2.2.2.3.10.	Zasady pogłębiania zaufania, proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania	355
2.2.2.2.3.11.	Zasada pewności prawa w procesie jego stosowania	357
2.2.2.3.	Załatwianie spraw związanych z działalnością gospodarczą	359
2.2.2.3.1.	Uwagi ogólne	359

2.2.2.3.2.	Zasady szybkości, prostoty i wnikliwości postępowania	360
2.2.2.3.3.	Zasada współdziałania organów w ustaleniach faktycznych i prawnych	362
2.2.2.3.4.	Zasada wyznaczania przedsięwzięciom rozsądnych terminów	363
2.2.2.3.5.	Odformalizowanie załatwiania spraw z zakresu działalności gospodarczej	364
2.2.2.4.	Reglamentacja działalności gospodarczej w świetle Prawa przedsiębiorców	366
2.2.2.4.1.	Przebieg i rozstrzygnięcia w postępowaniach reglamentacyjnych	366
2.2.2.4.2.	Podmioty procesowe	371
2.2.2.4.3.	Weryfikacja rozstrzygnięć wydanych w postępowaniach reglamentacyjnych	373
2.2.3.	Postępowania regulacyjne	376
2.2.3.1.	Uwagi ogólne	376
2.2.3.2.	Przedmiot i instrumenty regulacji	379
2.2.3.3.	Tendencje w regulacji gospodarczej	380
2.2.3.4.	Organy regulacyjne	382
2.2.3.5.	Zasady postępowań regulacyjnych	384
2.2.3.6.	Różnorodność postępowań regulacyjnych i właściwość organów	386
2.2.3.7.	Rozstrzygnięcia w postępowaniach regulacyjnych	386
2.2.3.8.	Weryfikacja rozstrzygnięć w postępowaniach regulacyjnych	388
2.2.4.	Postępowanie w sprawach antymonopolowych oraz ochrony konsumentów	391
2.2.4.1.	Uwagi ogólne	391
2.2.4.2.	„Interes publiczny” jako przesłanka dopuszczalności postępowań w sprawach antymonopolowych	392
2.2.4.3.	Organy ochrony konkurencji i konsumentów	396
2.2.4.4.	Zasady postępowań w sprawach z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów	397
2.2.4.5.	Postępowanie wyjaśniające, antymonopolowe i inne	400
2.2.4.6.	Rozstrzygnięcia Prezesa UOKiK	401
2.2.4.7.	Weryfikacja rozstrzygnięć Prezesa UOKiK	402
2.2.5.	Postępowania w sprawach inwestycyjno-budowlanych	405
2.2.5.1.	Zagadnienia wstępne	405
2.2.5.2.	Postępowania w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzone w oparciu o regulacje ogólne z tego zakresu	408
2.2.5.2.1.	Uwagi ogólne	408
2.2.5.2.2.	Przedmiot postępowań w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje ogólne z tego zakresu	411

Spis treści

2.2.5.2.3.	Organ właściwy w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje ogólne z tego zakresu	414
2.2.5.2.4.	Strony postępowania w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje ogólne z tego zakresu	419
2.2.5.2.5.	Wszczęcie postępowania w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje ogólne z tego zakresu . . .	428
2.2.5.2.6.	Ustalenia czynione w toku postępowania w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje ogólne z tego zakresu	433
2.2.5.2.7.	Rozstrzygnięcie merytoryczne w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje ogólne z tego zakresu . . .	442
2.2.5.2.8.	Weryfikacja podjętego rozstrzygnięcia w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje ogólne z tego zakresu	446
2.2.5.2.8.1.	Odwołanie od decyzji w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje ogólne z tego zakresu	447
2.2.5.2.8.2.	Stwierdzenie nieważności decyzji w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje ogólne z tego zakresu	448
2.2.5.2.8.3.	Wznowienie postępowania w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje ogólne z tego zakresu	450
2.2.5.2.8.4.	Wygaśnięcie rozstrzygnięcia w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje ogólne z tego zakresu	451
2.2.5.3.	Postępowania w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzone w oparciu o regulacje szczególne ujęte w specustawach inwestycyjnych	453
2.2.5.3.1.	Uwagi ogólne	453
2.2.5.3.2.	Przedmiot postępowań w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje szczególne ujęte w specustawach inwestycyjnych	458

2.2.5.3.3.	Organ właściwy w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje szczególnie ujęte w specustawach inwestycyjnych	462
2.2.5.3.4.	Strony postępowania w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje szczególnie ujęte w specustawach inwestycyjnych	467
2.2.5.3.5.	Wszczęcie postępowania w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje szczególnie ujęte w specustawach inwestycyjnych	471
2.2.5.3.6.	Ustalenia czynione w toku postępowania w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje szczególnie ujęte w specustawach inwestycyjnych	475
2.2.5.3.7.	Rozstrzygnięcie merytoryczne w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje szczególnie ujęte w specustawach inwestycyjnych	480
2.2.5.3.8.	Weryfikacja podjętego rozstrzygnięcia w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje szczególnie ujęte w specustawach inwestycyjnych	486
2.2.5.3.8.1.	Odwołanie od decyzji w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje szczególnie ujęte w specustawach inwestycyjnych	486
2.2.5.3.8.2.	Stwierdzenie nieważności decyzji w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje szczególnie ujęte w specustawach inwestycyjnych	488
2.2.5.3.8.3.	Wznowienie postępowania w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje szczególnie ujęte w specustawach inwestycyjnych	489
2.2.5.3.8.4.	Fakultatywne odwołanie decyzji w sprawach inwestycyjno-budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje szczególnie ujęte w specustawach inwestycyjnych	490

2.2.5.3.8.5.	Sądowa kontrola decyzji w sprawach inwestycyjno- -budowlanych prowadzonych w oparciu o regulacje szczególne ujęte w specustawach inwestycyjnych	491
2.2.6.	Postępowanie w sprawach z zakresu pomocy społecznej	493
2.2.6.1.	Zagadnienia wstępne	493
2.2.6.2.	Zasady ogólne postępowania	495
2.2.6.3.	Warunki dopuszczalności postępowania (przesłanki procesowe)	500
2.2.6.4.	Elementy (składniki) statyczne postępowania	501
2.2.6.4.1.	Podmioty procesowe	501
2.2.6.4.2.	Przedmiot postępowania	505
2.2.6.5.	Elementy (składniki) dynamiczne postępowania – czynności procesowe	506
2.2.6.6.	Postępowanie wyjaśniające	508
2.2.6.7.	Rozstrzygnięcia w postępowaniu w sprawach z zakresu pomocy społecznej	513
2.2.6.8.	Weryfikacja decyzji	516
2.2.6.9.	Szczególne problemy związane z wykonaniem rozstrzygnięć wydanych w postępowaniu w sprawach pomocy społecznej	522
2.2.7.	Postępowanie administracyjne prowadzone w stanach nadzwyczajnych	524
2.2.7.1.	Zagadnienia wstępne	524
2.2.7.1.1.	Pojęcie stanów nadzwyczajnych: stanu wyjątkowego, stanu wojennego i stanu klęski żywiolowej	524
2.2.7.1.2.	Relacja między ustawami o stanach nadzwyczajnych a Kodeksem postępowania administracyjnego	526
2.2.7.2.	Zasady ogólne postępowania	527
2.2.7.2.1.	Zasady konstytucyjne a zasady postępowania prowadzonego w stanach nadzwyczajnych	527
2.2.7.2.2.	Zasady wyrażone w Kodeksie postępowania administracyjnego a zasady postępowania prowadzonego w stanach nadzwyczajnych	529
2.2.7.3.	Elementy (składniki) statyczne postępowania	531
2.2.7.3.1.	Podmioty postępowania	531
2.2.7.3.1.1.	Organy prowadzące postępowanie	531
2.2.7.3.1.2.	Strony postępowania	534
2.2.7.3.2.	Przedmiot postępowania	536
2.2.7.4.	Decyzje w postępowaniu prowadzonym w stanach nadzwyczajnych	537

2.2.7.5.	Weryfikacja rozstrzygnięć wydanych w danym postępowaniu	540
2.2.7.5.1.	Zwyczajne środki prawne	540
2.2.7.5.2.	Nadzwyczajne środki prawne	543
2.2.7.6.	Sądowa kontrola decyzji	544
2.2.7.7.	Wykonanie rozstrzygnięć wydanych w postępowaniu	547
2.2.8.	Postępowania administracyjne w sprawach cudzoziemców	548
2.2.8.1.	Uwagi ogólne	548
2.2.8.1.1.	Pojęcie postępowania administracyjnego w sprawach cudzoziemców	548
2.2.8.1.2.	Kształtowanie się regulacji dotyczącej cudzoziemców	550
2.2.8.1.3.	Prawo do sądu w sprawach cudzoziemców	556
2.2.8.1.4.	Oddziaływanie prawa Unii Europejskiej i Europejskiej Konwencji Praw Człowieka na postępowania administracyjne w sprawach cudzoziemców	558
2.2.8.1.4.1.	Ogólne standardy postępowania	558
2.2.8.1.4.2.	Postępowanie w sprawie wjazdu i pobytu cudzoziemca	563
2.2.8.1.4.3.	Postępowanie w sprawie udzielenia ochrony	565
2.2.8.1.4.4.	Postępowanie w sprawie dotyczącej obywatelstwa	566
2.2.8.1.5.	Niejednolite traktowanie cudzoziemców	567
2.2.8.1.6.	Stosowanie Kodeksu postępowania administracyjnego w sprawach cudzoziemców	571
2.2.8.1.7.	Strona postępowania w sprawach cudzoziemców	573
2.2.8.1.8.	Właściwość organów w sprawach cudzoziemców	574
2.2.8.1.9.	Współdziałanie organów w sprawach cudzoziemców	575
2.2.8.1.10.	Odstąpienie od uzasadnienia decyzji lub postanowienia i korzystanie z materiałów niejawnych dla strony w postępowaniach w sprawach cudzoziemców	577
2.2.8.1.11.	Termin do załatwienia sprawy	579
2.2.8.1.12.	Zależność postępowań administracyjnych w sprawach cudzoziemców i stosowanie trybów nadzwyczajnych w tych postępowaniach	581
2.2.8.1.13.	Wpis do rejestru, ewidencji i wykazu cudzoziemców niepożądanych	584
2.2.8.2.	Postępowania w sprawach wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich	585

2.2.8.2.1.	Cudzoziemcy – obywatele państw trzecich i postępowania prowadzone z ich udziałem na podstawie ustawy o cudzoziemcach	585
2.2.8.2.2.	Właściwość organów	587
2.2.8.2.3.	Zezwolenie na pobyt czasowy	588
2.2.8.2.4.	Zezwolenie na pobyt stały i zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej	592
2.2.8.2.5.	Zobowiązanie cudzoziemca do powrotu	592
2.2.8.3.	Postępowanie w sprawach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej i członków ich rodzin	594
2.2.8.3.1.	Zakres podmiotowy ustawy i prawo do swobodnego przemieszczania się	594
2.2.8.3.2.	Prawo do wjazdu	596
2.2.8.3.3.	Rejestracja pobytu obywatela Unii Europejskiej i wydanie karty pobytowej członkowi rodziny obywatela Unii Europejskiej oraz prawo stałego pobytu obywatela Unii i członka jego rodziny	597
2.2.8.3.4.	Decyzja o wydaleniu obywatela Unii Europejskiej i członka jego rodziny	599
2.2.8.3.5.	Właściwość organów w sprawach dotyczących obywateli Unii Europejskiej i członków ich rodzin	600
2.2.8.3.6.	Specjalne gwarancje procesowe	600
2.2.8.4.	Postępowanie w sprawie udzielenia cudzoziemcom ochrony	601
2.2.8.4.1.	Pojęcie sprawy o udzielenie ochrony międzynarodowej	601
2.2.8.4.2.	Właściwość organów administracji w sprawach udzielania cudzoziemcom ochrony	602
2.2.8.4.3.	Wszczęcie postępowania	603
2.2.8.4.4.	Zakres podmiotowy postępowania	605
2.2.8.4.5.	Postępowanie dublińskie	605
2.2.8.4.6.	Ustalenie stanu faktycznego sprawy	606
2.2.8.4.7.	Obowiązki informacyjne, pomoc prawna i udział w postępowaniu organizacji pozarządowych i międzynarodowych	607
2.2.8.4.8.	Postępowanie z udziałem małoletnich bez opieki i osób o szczególnych potrzebach	609
2.2.8.4.9.	Postępowania w sprawie pozbawienia ochrony	609
2.2.8.5.	Postępowania w sprawach dotyczących obywatelstwa	611
2.2.8.5.1.	Postępowania prowadzone na podstawie ustawy o obywatelstwie	611
2.2.8.5.2.	Wszczęcie i prowadzenie postępowania w sprawach administracyjnych dotyczących obywatelstwa	613

2.2.8.5.2.1.	Wszczęcie postępowania	613
2.2.8.5.2.2.	Organy prowadzące postępowanie w sprawach obywatelstwa. Współdziałanie organów	614
2.2.8.5.2.3.	Skutki wydania decyzji	615
2.2.8.5.3.	Wzajemne relacje postępowań prowadzonych na podstawie przepisów ustawy o obywatelstwie polskim	615
2.2.8.6.	Postępowania w sprawach cudzoziemców pochodzenia polskiego	617
2.2.8.6.1.	Wpływ postępowań prowadzonych na podstawie ustawy o Karcie Polaka i ustawy o repatriacji na prawo do wjazdu i pobytu	617
2.2.8.6.2.	Organy prowadzące postępowania na podstawie ustawy o Karcie Polaka i ustawy o repatriacji oraz biorące w nich udział	619
2.2.9.	Postępowania szczególne w sprawach z zakresu ochrony środowiska	620
2.2.9.1.	Zagadnienia wstępne	620
2.2.9.2.	Zasady ogólne postępowania w sprawach środowiskowych	624
2.2.9.3.	Warunki dopuszczalności postępowania	625
2.2.9.4.	Elementy statyczne postępowania (podmioty procesowe)	627
2.2.9.4.1.	Organy prowadzące postępowanie	627
2.2.9.4.2.	Strony postępowania	629
2.2.9.5.	Elementy dynamiczne	631
2.2.9.5.1.	Pojęcie postępowania w sprawach dotyczących ochrony środowiska, jego rodzaje i odrębności w stosunku do postępowania jurysdykcyjnego ogólnego	631
2.2.9.5.2.	Wymogi formalne wszczęcia postępowania	633
2.2.9.6.	Postępowanie wyjaśniające	633
2.2.9.6.1.	Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	634
2.2.9.6.2.	Współdziałanie przy wydawaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	636
2.2.9.7.	Rozstrzygnięcie w przedmiocie środowiskowych uwarunkowań	640
2.2.9.8.	Weryfikacja rozstrzygnięć w postępowaniu	641
2.2.9.9.	Wykonanie uprawnień i obowiązków wynikających z decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	642
2.2.10.	Postępowania w sprawach z zakresu własności przemysłowej	643
2.2.10.1.	Zagadnienia wstępne	643
2.2.10.1.1.	Uwagi wprowadzające	643
2.2.10.1.2.	Źródła prawa własności przemysłowej	645
2.2.10.1.2.1.	Wpływ aktów prawa międzynarodowego i unijnego na postępowania w sprawach z zakresu własności przemysłowej	645

2.2.10.1.2.2.	Źródła prawa własności przemysłowej w prawie polskim, europejskim i międzynarodowym	647
2.2.10.1.3.	Przedmioty postępowań szczególnych	650
2.2.10.2.	Ewolucja postępowań szczególnych	654
2.2.10.3.	Regulacja prawna postępowania szczególnego wobec regulacji kodeksowej (ogólnej)	656
2.2.10.4.	Zasady ogólne postępowania szczególnego	659
2.2.10.5.	Elementy (składniki) statyczne postępowania	664
2.2.10.5.1.	Organy prowadzące postępowanie	664
2.2.10.5.2.	Strony postępowania	666
2.2.10.5.3.	Pozostali uczestnicy	671
2.2.10.6.	Wszczęcie i przebieg postępowań wyjaśniających	671
2.2.10.6.1.	Postępowanie w sprawie udzielenia prawa wyłącznego	671
2.2.10.6.2.	Postępowanie w sprawie sprzeciwu wobec zgłoszenia znaku towarowego (art. 152 ¹⁷ –152 ²³ p.w.p.)	684
2.2.10.6.3.	Postępowanie w sprawie sprzeciwu wobec prawomocnej decyzji Urzędu Patentowego RP uregulowane w art. 246–247 p.w.p.	686
2.2.10.6.4.	Postępowanie sporne (art. 255–258 p.w.p.)	687
2.2.10.7.	Rodzaje i charakter decyzji kończących postępowanie	690
2.2.10.8.	Weryfikacja decyzji wydanych w danym postępowaniu	693
2.2.10.8.1.	Zwyczajne środki prawne	693
2.2.10.8.2.	Nadzwyczajne środki prawne	696
2.2.10.9.	Sądowa kontrola decyzji	698
2.2.10.10.	Wykonanie rozstrzygnięć wydanych w postępowaniu	699
2.2.11.	Postępowanie scaleniowe	700
2.2.11.1.	Zagadnienia wprowadzające	700
2.2.11.2.	Pojęcie scalenia	701
2.2.11.3.	Kształtowanie się postępowania scaleniowego	703
2.2.11.4.	Istota i cechy postępowania scaleniowego	706
2.2.11.5.	Regulacja prawna postępowania scaleniowego wobec regulacji kodeksowej (ogólnej)	707
2.2.11.6.	Zasady ogólne postępowania scaleniowego	708
2.2.11.7.	Przedmiot postępowania	711
2.2.11.8.	Organy prowadzące postępowanie	712
2.2.11.9.	Podmioty postępowania scaleniowego – uczestnicy postępowania scaleniowego	715
2.2.11.10.	Strona postępowania scaleniowego – uczestnik scalenia	716
2.2.11.11.	Postępowanie scaleniowe jako (potencjalne) postępowanie prowadzone z większą liczbą uczestników	717
2.2.11.12.	Pozostałe podmioty postępowania scaleniowego	718
2.2.11.13.	Wszczęcie postępowania scaleniowego	721
2.2.11.14.	Postępowanie wyjaśniające	724

2.2.11.14.1.	Forma scaleniowego postępowania wyjaśniającego	724
2.2.11.14.2.	Poszczególne czynności składające się na postępowanie wyjaśniające	725
2.2.11.15.	Decyzja kończąca postępowanie	728
2.2.11.16.	Weryfikacja decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia (wymiany)	729
2.2.11.16.1.	Odwołanie od decyzji w sprawie zatwierdzenia projektu scalenia (wymiany)	729
2.2.11.16.2.	Tryby nadzwyczajne	730
2.2.11.17.	Sądowa kontrola decyzji	731
2.2.11.18.	Wykonanie decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia	732
2.2.12.	Postępowanie wywłaszczeniowe	733
2.2.12.1.	Wywłaszczenie jako czynność dokonywana w formie aktu administracyjnego	733
2.2.12.2.	Modyfikacja klasycznej koncepcji wywłaszczenia	736
2.2.12.3.	Kształtowanie się regulacji prawnej dotyczącej postępowania wywłaszczeniowego	739
2.2.12.3.1.	Postępowanie wywłaszczeniowe w II RP i po II wojnie światowej	739
2.2.12.3.2.	Odrębny charakter postępowania wywłaszczeniowego	742
2.2.12.4.	Zasady ogólne postępowania wywłaszczeniowego	743
2.2.12.5.	Przedmiot postępowania wywłaszczeniowego	746
2.2.12.6.	Organ prowadzący postępowanie wywłaszczeniowe	747
2.2.12.7.	Strona postępowania wywłaszczeniowego	749
2.2.12.8.	Etapy postępowania wywłaszczeniowego	753
2.2.12.8.1.	Rokowania poprzedzające wszczęcie postępowania wywłaszczeniowego	753
2.2.12.8.2.	Wszczęcie postępowania wywłaszczeniowego ..	756
2.2.12.9.	Postępowanie wyjaśniające	760
2.2.12.9.1.	Środki dowodowe	760
2.2.12.9.2.	Forma postępowania wyjaśniającego	762
2.2.12.10.	Umorzenie postępowania wywłaszczeniowego	764
2.2.12.11.	Zakończenie postępowania wywłaszczeniowego	765
2.2.12.11.1.	Decyzja o wywłaszczeniu nieruchomości	765
2.2.12.11.2.	Wykonanie decyzji o wywłaszczeniu nieruchomości	767
2.2.12.12.	Postępowanie odwoławcze	770
2.2.12.13.	Nadzwyczajne tryby weryfikacji decyzji wywłaszczeniowej ..	771
2.2.12.14.	Sądowa kontrola decyzji wywłaszczeniowej	772
2.2.13.	Postępowania administracyjne w sprawie nakładania administracyjnych kar pieniężnych	773
2.2.13.1.	Uwagi ogólne	773
2.2.13.1.1.	Kształtowanie się regulacji prawnej administracyjnych kar pieniężnych w prawie polskim	773

2.2.13.1.1.1.	Kary administracyjne do wybuchu drugiej wojny światowej	773
2.2.13.1.1.2.	Kary administracyjne w okresie Polski Ludowej	775
2.2.13.1.1.3.	Kary administracyjne w państwie demokratycznym – z uwzględnieniem ich rozwoju po akcesji Polski do Unii Europejskiej	777
2.2.13.1.2.	Pojęcie postępowania administracyjnego w sprawach nakładania administracyjnych kar pieniężnych	780
2.2.13.1.2.1.	Uwagi ogólne	780
2.2.13.1.2.2.	Nałożenie lub wymierzenie administracyjnej kary pieniężnej jako sprawa administracyjna	781
2.2.13.1.2.3.	Udzielenie ulgi w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej jako sprawa administracyjna	782
2.2.13.1.3.	Cel i funkcje stanowienia oraz stosowania administracyjnych kar pieniężnych	783
2.2.13.1.4.	Podstawowe standardy w sprawie o nałożenie administracyjnej kary pieniężnej wypracowane na gruncie orzecznictwa sądów europejskich oraz polskiego Trybunału Konstytucyjnego	785
2.2.13.1.4.1.	Charakter prawny sankcji	785
2.2.13.1.4.2.	Realizacja prawa do sądu w sprawach administracyjnych kar pieniężnych	787
2.2.13.1.4.3.	Realizacja prawa do niezwłocznego otrzymania szczegółowej informacji o istocie i przyczynie wszczęcia postępowania o nałożenie administracyjnej kary pieniężnej	790
2.2.13.1.4.4.	Prawo do odpowiedniego czasu i możliwości przygotowania obrony	791
2.2.13.1.4.5.	Zasada stosowania ustawy względniejszej <i>lex mitior agit</i>	792
2.2.13.2.	Postępowanie w sprawie nakładania administracyjnych kar pieniężnych	792
2.2.13.2.1.	Zakres zastosowania Kodeksu postępowania administracyjnego w sprawach nakładania administracyjnych kar pieniężnych	792

2.2.13.2.2.	Zasady ogólne Kodeksu postępowania administracyjnego mające szczególne znaczenie dla nakładania administracyjnych kar pieniężnych	795
2.2.13.2.2.1.	Zasada rozstrzygania wątpliwości faktycznych i prawnych na korzyść strony	795
2.2.13.2.2.2.	Zasada utrwalonej praktyki rozstrzygania spraw	797
2.2.13.2.2.3.	Zasada proporcjonalności	798
2.2.13.2.3.	Ciężar dowodu w sprawie o nałożenie administracyjnej kary pieniężnej	799
2.2.13.3.	Materialnoprawne regulacje wpływające na przebieg postępowania w sprawie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej	801
2.2.13.3.1.	Dyrektywy wymiaru administracyjnej kary pieniężnej jako sprawiedliwościowy element ustalania wysokości sankcji	801
2.2.13.3.1.1.	Uwagi ogólne	801
2.2.13.3.1.2.	Przesłanka wagi i okoliczności naruszenia prawa oraz czasu jego trwania	803
2.2.13.3.1.3.	Przesłanka częstotliwości niedopełniania w przeszłości obowiązku albo naruszenia zakazu tego samego rodzaju co niedopełnienie obowiązku, albo naruszenia zakazu, w następstwie którego ma być nałożona kara	804
2.2.13.3.1.4.	Przesłanka uprzedniego ukarania za to samo zachowanie	805
2.2.13.3.1.5.	Przesłanka stopnia przyczynienia się strony do naruszenia prawa	807
2.2.13.3.1.6.	Przesłanka działań podjętych przez stronę dobrowolnie w celu uniknięcia skutków naruszenia prawa	807
2.2.13.3.1.7.	Przesłanka osiągnięcia korzyści lub uniknięcia straty	808
2.2.13.3.1.8.	Przesłanka warunków osobistych strony	809
2.2.13.3.2.	Okoliczność wyłączająca karalność czynu i jej procesowe skutki	810
2.2.13.3.3.	Odstąpienie od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej – instytucja darowania kary	812

2.2.13.3.3.1.	Obligatoryjne odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej	812
2.2.13.3.3.2.	Fakultatywne odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej	815
2.2.13.3.4.	Przedawnienie dla stosowania i wykonania administracyjnych kar pieniężnych jako instytucja gwarancyjna	816
2.2.13.3.4.1.	Uwagi ogólne	816
2.2.13.3.4.2.	Przedawnienie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej	818
2.2.13.3.4.3.	Przedawnienie wykonania administracyjnej kary pieniężnej	819
2.2.13.3.5.	Ulgi w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej	819
2.2.13.3.6.	Zaległa administracyjna kara pieniężna i konsekwencje prawne takiej kwalifikacji	822
2.2.13.4.	Podsumowanie	823
2.3.	Inne (nietypowe) postępowania szczególne	826
2.3.1.	Postępowanie jurysdykcyjne szczególne w sprawach zakładowych na przykładzie wybranych aspektów postępowań administracyjnych z zakresu szkolnictwa wyższego i nauki	826
2.3.1.1.	Uwagi ogólne	826
2.3.1.2.	Zakład administracyjny (publiczny) – zagadnienia podstawowe i wprowadzające	827
2.3.1.3.	Szkoła wyższa jako przykład zakładu administracyjnego	829
2.3.1.4.	Szczególne postępowanie jurysdykcyjne zakładowe – źródła prawa oraz źródła odstępstw od regulacji ogólnego postępowania administracyjnego	831
2.3.1.4.1.	Szczególne źródła prawa zakładowego	831
2.3.1.4.2.	Autonomia szkół wyższych	834
2.3.1.4.3.	Odpowiednie stosowanie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w sprawach nauki i szkolnictwa wyższego	836
2.3.1.5.	Zasady ogólne w warunkach zakładowych postępowań administracyjnych szczególnych	838
2.3.1.6.	Zakres podmiotowy postępowań administracyjnych prowadzonych w uczelniach	839
2.3.1.6.1.	Organy administrujące	839
2.3.1.6.2.	Strona postępowań zakładowych przed organami szkół wyższych	843
2.3.1.7.	Wszczęcie postępowania administracyjnego	845
2.3.1.8.	Postępowanie wyjaśniające – formy i środki dowodowe	847
2.3.1.9.	Decyzja administracyjna w sprawach nauki i szkolnictwa wyższego	849

2.3.1.10.	Weryfikacja decyzji wydanych w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez organy szkół wyższych	851
2.3.1.10.1.	Najistotniejsze różnice w procesowych aspektach weryfikacji decyzji organów uczelni dokonywanej w trybie zwykłym	851
2.3.1.10.2.	Szczególne rozwiązania w zakresie weryfikacji decyzji organów uczelni w trybach nadzwyczajnych	853
2.3.2.	Postępowania jurysdykcyjne w sprawach korporacyjnych	857
2.3.2.1.	Uwagi wstępne	857
2.3.2.2.	Akty przyjęcia	857
2.3.2.2.1.	Podjęcie uchwały o wpisie na listę adwokatów lub radców prawnych	857
2.3.2.2.2.	Postępowanie w sprawie wpisu na listę adwokatów lub radców prawnych	858
2.3.2.2.2.1.	Uwagi wprowadzające	858
2.3.2.2.2.2.	Przesłanki wpisu na listę adwokatów oraz listę radców prawnych. Zagadnienia ogólne ...	860
2.3.2.2.2.3.	Przesłanki uprawniające do wpisu	862
2.3.2.2.2.4.	Tryb weryfikacji rozstrzygnięć o wpisie na listę adwokatów lub listę radców prawnych	864
2.3.2.3.	Postępowanie administracyjne w sprawie powołania na stanowisko notariusza	867
2.3.2.3.1.	Zagadnienia ogólne	867
2.3.2.3.2.	Przesłanki powołania danej osoby na stanowisko notariusza	868
2.3.2.3.3.	Współdziałanie rady izby notarialnej	869
2.3.2.3.4.	Status rady izby notarialnej w postępowaniu dotyczącym powołania notariusza	871
2.3.2.4.	Pozostałe korporacje zawodowe	874
2.3.2.4.1.	Przyznanie prawa wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentystry	874
2.3.2.4.2.	Przyznanie prawa wykonywania zawodu farmaceuty	875
2.3.2.4.3.	Przyznanie prawa wykonywania zawodu psychologa	876
2.3.2.4.4.	Wpis na listę doradców podatkowych	876
2.3.2.4.5.	Przyznanie uprawnień rzeczoznawcy budowlanego	877
2.3.2.4.6.	Wpis na listę diagnostów laboratoryjnych	878
2.3.2.4.7.	Przyznanie prawa wykonywania zawodu fizjoterapeuty	878
2.3.2.4.8.	Wpis na listę biegłych rewidentów	879

2.3.2.4.9.	Przyznanie prawa do wykonywania zawodu rzecznika patentowego	879
2.3.2.5.	Akty skreślenia	879
2.3.2.5.1.	Skreślenie z listy adwokatów lub listy radców prawnych	879
2.3.2.5.2.	Odwołanie ze stanowiska notariusza	881
2.3.2.5.3.	Pozostałe regulacje dotyczące pozbawienia uprawnienia	882
2.3.2.6.	Akty zawieszające uprawnienia	885
2.3.2.7.	Akty nadzoru w administracyjnych sprawach jurysdykcyjnych	886
2.3.2.7.1.	Sprzeciw w sprawach korporacyjnych	886
2.3.2.7.2.	Inne formy wykonywania nadzoru	891
2.3.2.8.	Inne regulacje dotyczące postępowania jurysdykcyjnego w sprawach korporacyjnych	891
2.3.2.9.	Wnioski	894
2.3.3.	Postępowania o charakterze mieszanym kończące się czynnością materialno-techniczną albo decyzją administracyjną	896
2.3.3.1.	Wyodrębnienie kategorii postępowań o charakterze mieszanym kończących się czynnością materialno- -techniczną albo decyzją administracyjną i jej charakterystyka	896
2.3.3.2.	Regulacja prawna postępowań o charakterze mieszanym kończących się czynnością materialno-techniczną albo decyzją administracyjną	899
2.3.3.3.	Administracyjne i sądowe środki weryfikacji czynności materialno-technicznych oraz decyzji administracyjnych kończących postępowania o charakterze mieszanym	902
2.3.3.4.	Wybrane typy postępowań o charakterze mieszanym kończących się czynnością materialno-techniczną albo decyzją administracyjną	905
2.3.3.4.1.	Uwagi wprowadzające	905
2.3.3.4.2.	Postępowania o charakterze mieszanym kończące się czynnością materialno-techniczną wpisu do rejestru administracyjnego lub decyzją administracyjną odmawiającą wpisu	905
2.3.3.4.3.	Postępowania o charakterze mieszanym kończące się udostępnieniem określonej informacji (określonych danych) lub decyzją odmawiającą jej udostępnienia	908
2.3.3.4.4.	Postępowania o charakterze mieszanym kończące się czynnością materialno-techniczną wydania wnioskodawcy określonego dokumentu urzędowego albo decyzją administracyjną odmawiającą jego wydania ...	911

2.3.3.4.5.	Postępowania o charakterze mieszanym kończące się przyznaniem wnioskodawcy uprawnienia do świadczeń pieniężnych na skutek dokonania czynności materialno-technicznej albo decyzją administracyjną odmawiającą takiego świadczenia	912
------------	---	-----

CZĘŚĆ II. POSTĘPOWANIA NIEJURYSDYKCYJNE

ROZDZIAŁ 1. Postępowania administracyjne niejurysdykcyjne na tle procesów konkretyzacji i realizacji norm prawa administracyjnego. Zagadnienia ogólne	919	
1.1.	Prawo administracyjne formalne a prawo administracyjne procesowe i jego normy	921
1.2.	Postępowania administracyjne niejurysdykcyjne a konkretyzowalność norm prawa administracyjnego	928
1.3.	Kategorie postępowań administracyjnych niejurysdykcyjnych	934
ROZDZIAŁ 2. Postępowania administracyjne w sprawie podejmowania działań władczych innych niż decyzja	944	
2.1.	Administracyjne postępowanie prawotwórcze	951
2.1.1.	Uwagi wstępne	951
2.1.2.	Prawne podstawy (źródła) administracyjnego postępowania prawotwórczego	955
2.1.2.1.	Ogólna charakterystyka i przykłady	955
2.1.2.2.	Propozycja usystematyzowania	957
2.1.3.	Przebieg administracyjnego postępowania prawotwórczego	958
2.1.3.1.	Wprowadzenie	958
2.1.3.2.	Przebieg administracyjnego postępowania prawotwórczego w świetle współczesnej literatury prawniczej	959
2.1.3.3.	Propozycja uogólnienia	965
2.1.4.	Podstawowe zasady administracyjnego postępowania prawotwórczego	970
2.1.4.1.	Wprowadzenie	970
2.1.4.2.	Podstawowe zasady o charakterze uniwersalnym	971
2.1.4.3.	Podstawowe zasady części systemu prawa	974
2.2.	Postępowanie w sprawie aktów administracyjnych generalnych	979
2.2.1.	Wprowadzenie	979
2.2.2.	Charakterystyka generalnego aktu administracyjnego	979
2.2.3.	Tryby wydawania generalnych aktów administracyjnych	981
2.2.3.1.	Procedura wydawania generalnych aktów administracyjnych nazwanych decyzjami	981
2.2.3.2.	Generalne akty administracyjne objęte zakresem stosowania Kodeksu postępowania administracyjnego	982
2.2.3.3.	Generalne akty administracyjne ustawowo wyłączone z zakresu stosowania Kodeksu postępowania administracyjnego	983

2.2.3.4.	Generalne akty administracyjne wydawane poza procedurą określoną powszechnie obowiązującym prawem	986
2.2.4.	Przykłady dotychczasowych fragmentarycznych uregulowań dotyczących trybu wydawania generalnych aktów administracyjnych określanych przez ustawodawcę mianem decyzji albo decyzji administracyjnych	988
2.2.4.1.	Tryb wydawania decyzji o wstrzymaniu obrotu określonymi seriami produktów leczniczych	988
2.2.4.2.	Tryb wydawania decyzji o rozwiązaniu zgromadzenia	992
2.2.4.3.	Tryb wydawania decyzji o przerwaniu imprezy masowej	993
2.2.5.	Przykłady dotychczasowych uregulowań dotyczących wydawania generalnych aktów administracyjnych niepoddanych żadnej procedurze określonej powszechnie obowiązującym prawem	994
2.2.5.1.	Wprowadzenie okresowego zakazu wstępu do lasu	994
2.2.5.2.	Zawieszenie organizowania imprez artystycznych i rozrywkowych	995
2.2.5.3.	Tak zwane uchwały ostrożnościowe, dotyczące sektora bankowego i instytucji finansowych	996
2.2.6.	Generalny akt administracyjny a Kodeks postępowania administracyjnego	997
2.2.7.	Brak odpowiednich rozwiązań prawnych	998
2.2.8.	Implementacja generalnego aktu administracyjnego do Kodeksu postępowania administracyjnego – zakres niezbędnych zmian	999
2.3.	Postępowanie w sprawie nadzoru nad samorządem terytorialnym	1002
2.3.1.	Uwagi ogólne	1002
2.3.2.	Postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały lub zarządzenia organu jednostki samorządu terytorialnego	1004
2.3.3.	Postępowanie nadzorcze w sprawie odwołania (rozwiązania) organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego oraz w sprawie zawieszenia organów jednostki samorządu terytorialnego i ustanowienia zarządu komisarycznego	1041
2.3.4.	Postępowania w sprawach wydania zarządzenia zastępczego oraz w sprawie ustalenia zastępczego budżetu jednostki samorządu terytorialnego	1044
ROZDZIAŁ 3.	Postępowania w sprawie działań „władczych pośrednio”	1050
3.1.	Administracyjne postępowania kontrolne	1056
3.1.1.	Uwagi ogólne	1056
3.1.2.	Kontrola w ujęciu krajowym	1060
3.1.3.	Kontrola w ujęciu unijnym	1066
3.1.4.	Wnioski	1069
3.2.	Postępowanie w sprawach wydawania zaświadczeń	1070
3.2.1.	Regulacja prawna	1070
3.2.2.	Przedmiot postępowania	1071
3.2.3.	Podmioty postępowania	1075
3.2.4.	Przesłanki wydania zaświadczenia	1079
3.2.5.	Wszczęcie postępowania	1086

3.2.6.	Postępowanie wyjaśniające	1092
3.2.7.	Zakończenie postępowania	1095
3.2.8.	Weryfikacja aktów kończących postępowanie	1096
3.2.8.1.	Zagadnienie trwałości aktów kończących postępowanie	1096
3.2.8.2.	Wznowienie postępowania	1099
3.2.8.3.	Stwierdzenie nieważności aktu kończącego postępowanie ...	1101
3.2.9.	Sądowa kontrola aktów kończących postępowanie	1106
3.3.	Postępowanie w sprawie interpretacji podatkowych	1112
3.3.1.	Zagadnienia wprowadzające	1112
3.3.2.	Ewolucja urzędowych aktów wykładni prawa podatkowego	1116
3.3.3.	Postępowanie w sprawie indywidualnych interpretacji podatkowych ...	1121
3.3.3.1.	Organ interpretacyjny	1121
3.3.3.2.	Strona postępowania	1122
3.3.3.3.	Przedmiot interpretacji	1124
3.3.3.4.	Zasady ogólne postępowania	1127
3.3.3.5.	Wszczęcie i przebieg postępowania	1129
3.3.3.6.	Terminy	1135
3.3.3.7.	Treść interpretacji	1137
3.3.3.8.	Skutki wydania interpretacji	1139
3.3.3.9.	Skutki niewydania interpretacji	1141
3.3.3.10.	Zmiana, uchylenie i stwierdzenie wygaśnięcia interpretacji	1143

ROZDZIAŁ 4. Postępowania w sprawie działań podejmowanych w formach niewładczych 1145

4.1.	Postępowania uproszczone	1159
4.1.1.	Postępowanie w sprawie skarg i wniosków	1159
4.1.1.1.	Uwagi wstępne (w tym geneza, podstawy prawne, charakter postępowania, funkcja skarg i wniosków)	1159
4.1.1.2.	Podmioty postępowania skargowo-wnioskowego	1168
4.1.1.3.	Przedmiot postępowania w sprawie skarg i wniosków	1175
4.1.1.4.	Przebieg postępowania skargowo-wnioskowego	1179
4.1.1.4.1.	Przyjmowanie skarg i wniosków	1179
4.1.1.4.2.	Sposób wszczęcia postępowania skargowo-wnioskowego i organy właściwe do rozpatrywania skarg i wniosków	1180
4.1.1.4.3.	Wymogi formalne skargi i wniosku	1183
4.1.1.4.4.	Etapy postępowania skargowo-wnioskowego i sposób załatwienia skargi (wniosku)	1186
4.1.1.4.5.	Zbieg postępowania skargowego i postępowania jurysdykcyjnego	1190
4.1.1.5.	Nadzór i kontrola nad postępowaniem w sprawie skarg i wniosków	1194
4.1.1.6.	Wnioski końcowe	1196
4.1.2.	Postępowanie w sprawie petycji	1200
4.1.2.1.	Uwagi wstępne (w tym podstawy prawne, charakter postępowania)	1200

4.1.2.2.	Podmioty postępowania petycyjnego	1205
4.1.2.3.	Przedmiot postępowania w sprawie petycji	1211
4.1.2.4.	Przebieg postępowania petycyjnego	1214
4.1.2.4.1.	Wniesienie petycji	1214
4.1.2.4.2.	Wymagania formalne petycji	1215
4.1.2.4.3.	Wstępne czynności postępowania petycyjnego	1219
4.1.2.4.4.	Załatwienie petycji	1222
4.1.2.4.5.	Czynności sprawozdawcze	1224
4.1.2.4.6.	Tok postępowań fakultatywnych w sprawach petycji	1225
4.1.2.4.6.1.	Postępowanie w sprawie petycji wielokrotnych	1225
4.1.2.4.6.2.	Postępowanie w sprawie petycji ponownych	1226
4.1.2.5.	Wnioski końcowe	1227
4.2.	Postępowanie w sprawie wyboru projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej	1228
4.2.1.	Wprowadzenie	1228
4.2.2.	Tryb mieszany przyznawania środków z funduszy Unii Europejskiej ...	1230
4.2.2.1.	Uwagi wprowadzające	1230
4.2.2.2.	Etap postępowania o charakterze administracyjnym	1230
4.2.2.3.	Etap postępowania o charakterze cywilnoprawnym	1240
4.2.3.	Tryb administracyjny przyznawania środków z funduszy Unii Europejskiej	1246
4.2.4.	Podsumowanie	1247
4.3.	Postępowania w sprawach udzielania dotacji i innych dofinansowań ze środków publicznych	1249
4.3.1.	Wstęp	1249
4.3.2.	Postępowania w sprawach udzielania dotacji	1252
4.3.2.1.	Pojęcie i rodzaje dotacji	1252
4.3.2.2.	Procedury udzielania dotacji celowych	1260
4.3.2.3.	Procedury udzielania dotacji w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	1264
4.3.2.4.	Umowa dotacyjna	1268
4.3.3.	Postępowania w sprawach udzielania innych dofinansowań	1271
4.3.3.1.	Finansowanie projektów i badań przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz Narodowe Centrum Nauki	1271
4.3.3.2.	Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości	1274
4.3.3.3.	Środki finansowe udzielane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	1278
4.3.3.4.	Dotacje udzielane przez Polski Instytut Sztuki Filmowej ...	1283
4.3.4.	Podsumowanie	1285
4.4.	Postępowania administracyjne konsultacyjne, koordynacyjne i kolaboratywne ...	1291
4.5.	Postępowania administracyjne o charakterze konsensualnym (konsensualne) i kontraktowym (kontraktualne)	1303

ROZDZIAŁ 5. Procedury pomocnicze	1317
5.1. Postępowanie w sprawie stwierdzenia choroby zawodowej	1321
5.1.1. Uwagi ogólne	1321
5.1.2. Pojęcie choroby zawodowej	1322
5.1.3. Podmioty zobowiązane lub uprawnione do zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej	1324
5.1.4. Postępowanie w przedmiocie choroby zawodowej przed jednostkami orzecznictwymi	1326
5.1.4.1. Postępowanie przed jednostkami orzecznictwymi pierwszego stopnia	1326
5.1.4.2. Postępowanie przed jednostkami orzecznictwymi drugiego stopnia	1329
5.1.5. Charakter prawny orzeczenia lekarskiego o rozpoznaniu choroby zawodowej albo o braku podstaw do jej rozpoznania oraz jego wpływ na postępowanie administracyjne w przedmiocie choroby zawodowej ...	1330
5.2. Postępowanie w sprawie oceny stanu zdrowia kierowców	1333
5.2.1. Uwagi ogólne	1333
5.2.2. Osoby podlegające badaniom	1334
5.2.3. Skierowanie na badania	1337
5.2.4. Postępowanie przed jednostkami orzecznictwymi pierwszego stopnia ...	1344
5.2.4.1. Badanie lekarskie	1344
5.2.4.2. Badanie psychologiczne	1347
5.2.5. Postępowanie przed jednostkami orzecznictwymi drugiego stopnia	1349
5.2.6. Charakter prawny i skutki orzeczenia o istnieniu lub braku przeciwwskazań zdrowotnych (psychologicznych) do kierowania pojazdami	1351
5.3. Postępowanie w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego	1352
5.3.1. Uwagi wprowadzające	1352
5.3.2. Podstawy prawne postępowania w sprawie wyceny nieruchomości	1353
5.3.3. Prawny charakter postępowania w sprawie wyceny nieruchomości jako postępowania pomocniczego	1354
5.3.4. Czynności składające się na postępowanie w sprawie wyceny nieruchomości	1357
5.3.5. Podmiot sporządzający operat szacunkowy – rzeczoznawca majątkowy	1360
5.3.6. Operat szacunkowy jako efekt prowadzonego postępowania w sprawie wyceny nieruchomości	1362
5.3.7. Ocena operatu szacunkowego	1366
5.4. Postępowanie w sprawie rozstrzygnięcia sporów o własność i sporów kompetencyjnych	1370
5.4.1. Pojęcia sporu o własność i sporu kompetencyjnego	1370
5.4.2. Charakter prawny postępowania w sprawie rozstrzygnięcia sporów o własność i sporów kompetencyjnych	1375
5.4.3. Wszczęcie i przebieg postępowania w sprawie rozstrzygnięcia sporów o własność i sporów kompetencyjnych	1379

Spis treści

5.4.4.	Rozstrzygnięcie sporu o właściwość i sporu kompetencyjnego oraz jego konsekwencje prawne	1383
5.5.	Europejska współpraca administracyjna	1389
5.5.1.	Informacje ogólne	1389
5.5.2.	Europejska współpraca administracyjna w prawie polskim i unijnym	1390
5.5.3.	Zakres zastosowania działu VIIIa Kodeksu postępowania administracyjnego	1392
5.5.4.	Zakres podmiotowy europejskiej współpracy administracyjnej	1394
5.5.4.1.	Dychotomia pozycji procesowych krajowego (polskiego) organu administracji publicznej	1394
5.5.4.2.	Krajowy (polski) organ administracji publicznej jako udzielający pomocy	1394
5.5.4.3.	Krajowy (polski) organ administracji publicznej jako odbiorca aktu współpracy	1399
5.5.5.	Przedmiot europejskiej współpracy administracyjnej	1399
5.5.5.1.	Otwarty katalog czynności urzędowych w ramach pomocy świadczonej w trybie europejskiej współpracy administracyjnej	1399
5.5.5.2.	Pomoc prawna polegająca na udzieleniu informacji faktycznych i prawnych	1400
5.5.5.3.	Pomoc prawna polegająca na podejmowaniu określonych czynności procesowych	1401
5.5.6.	Wnioski końcowe	1402
Autorzy	1405

WSTĘP

Tytuł tomu IV Systemu Prawa Administracyjnego Procesowego – *Postępowania autonomiczne i szczególne. Postępowania niejurysdykcyjne* – może być nieco zaskakujący, zwłaszcza w kontekście innych tomów, które poświęcone były postępowaniu administracyjnemu ogólnemu¹. Stanowi to konsekwencję przyjętego wcześniej, w tomie I *Zagadnienia ogólne*², rozumienia terminu „postępowanie administracyjne” w dwu podstawowych znaczeniach: wąskim (*postępowania administracyjne sensu stricto*) i szerokim (*postępowania administracyjne sensu largo*).

Pierwsze z nich (*sensu stricto*) odnoszone jest do postępowania administracyjnego ogólnego, ale także do postępowań szczególnych. Wspólne dla nich będzie budowanie regulacji procesowych opartych na modelu „administracyjnego stosowania prawa”³, ukształtowanego w głównej mierze na rozwiązaniach przyjętych w Kodeksie postępowania administracyjnego, w części regulującej postępowanie administracyjne ogólne. Postępowanie administracyjne *sensu stricto* organizuje proces stosowania prawa materialnego administracyjnego polegający na wyprowadzeniu z normy ogólnej (generalnej) i abstrakcyjnej normy indywidualnej i konkretnej, zmierzając do rozstrzygnięcia

¹ *System Prawa Administracyjnego Procesowego*, red. G. Łaszczyca, A. Matan, t. 1, *Zagadnienia ogólne*, red. G. Łaszczyca, Warszawa 2017; t. 2, *Postępowanie ogólne*, cz. 1, *Zakres przedmiotowy i podmiotowy postępowania administracyjnego ogólnego*, red. W. Chróścielewski, Warszawa 2018; cz. 2, *Zasady ogólne postępowania administracyjnego ogólnego*, red. J.P. Tarno, W. Piątek, Warszawa 2020; cz. 3, *Czynności procesowe w postępowaniu administracyjnym ogólnym*, red. G. Łaszczyca, A. Matan, w opracowaniu; cz. 4, *Dynamika postępowania administracyjnego ogólnego*, red. G. Łaszczyca, C. Martysz, w opracowaniu; cz. 5, *Weryfikacja rozstrzygnięć w postępowaniu administracyjnym ogólnym*, red. B. Adamiak, Warszawa 2020.

Wyjątkiem jest tom III Systemu, składający się z dwóch części: cz. 1, *Administracyjne postępowanie egzekucyjne. Zagadnienia ogólne*, red. D.R. Kijowski, Warszawa 2020; cz. 2, *Administracyjne postępowanie zabezpieczające. Zagadnienia szczegółowe*, red. D.R. Kijowski, Warszawa 2020.

² *System Prawa Administracyjnego Procesowego*, t. 1, red. G. Łaszczyca, s. 188 i n.

³ Oparty na wzorcu sądowego stosowania prawa, opracowany przez J. Wróblewskiego, *Sądowe stosowanie prawa*, Warszawa 1972, s. 52.

sprawy w formie decyzji. Stąd określa się je jako „jurysdykcyjne”⁴. W jego ramach można wyróżnić postępowanie jurysdykcyjne ogólne oraz postępowania jurysdykcyjne szczególne, z których część będzie miała charakter autonomiczny, zaś pozostałe traktujemy jako nieautonomiczne.

W tomie IV Systemu omawiamy dwa postępowania autonomiczne (podatkowe i konsularne), kilkanaście postępowań jurysdykcyjnych szczególnych (typowych) oraz trzy postępowania szczególne uznane za nietypowe ze względu na sferę administracji publicznej, w jakiej są stosowane (zakładowe i korporacyjne) bądź sposób ich zakończenia (mieszany).

Natomiast postępowanie administracyjne w drugim z omawianych znaczeń (*sensu largo*) obejmuje procedury stosowane przez organy administracji polegające na wprowadzaniu w życie norm prawa materialnego, ale w inny sposób aniżeli w modelu jurysdykcyjnym (niejurysdykcyjny tryb stosowania prawa administracyjnego). Obejmuje ono swoim zasięgiem wszystkie pozostałe procedury władczej (imperatywnej) i niewładczej konkretyzacji norm merytorycznych prawa administracyjnego (materialnego i formalnego), niezależnie od charakteru i cech aktu lub czynności kończącej postępowanie. Nawiązujemy tutaj do poglądów M. Waligórskiego, który definiując proces cywilny, uznał go za prawnie uregulowany ciąg czynności procesowych zmierzających do ochrony porządku prawnego zarówno przez konkretyzację norm prawnych, jak i przez ich urzeczywistnienie. Urzeczywistnianie norm prawa administracyjnego materialnego, ze względu na specyfikę tego działu prawa, w odróżnieniu zwłaszcza od prawa cywilnego, nie ogranicza się do wprowadzania go w życie tylko za pomocą takiego narzędzia, jakim jest decyzja administracyjna, lecz także z zastosowaniem szeregu innych instrumentów prawnych, a czasami nawet bez użycia takowych (urzeczywistnianie *ex lege*). Ponadto „urzeczywistnianie” niekoniecznie musi polegać na kształtowaniu nowych stosunków administracyjnoprawnych, skoro administracja jest np. zobowiązana do zabezpieczenia wykonania obowiązków wynikających z ukształtowanych już stosunków prawnych.

Tak rozumiane urzeczywistnianie prawa materialnego administracyjnego trzeba jednak odróżnić od realizowania tego prawa, które będzie pojęciem szerszym, obejmującym wykonywanie norm zadaniowych, norm określających cele i kierunki, norm wewnętrznych, norm kompetencyjnych czy norm materialnoprawnych. Stąd, idąc za propozycją M. Kamińskiego, można wyróżnić kolejną grupę postępowań administracyjnych niejurysdykcyjnych,

⁴ M. Zimmermann, *Z rozważań nad postępowaniem jurysdykcyjnym i pojęciem strony w kodeksie postępowania administracyjnego* [w:] *Księga pamiątkowa ku czci Kamila Stefki*, red. J. Jodłowski (i in.), Warszawa–Wrocław 1967, s. 433.

niepolegających na urzeczywistnieniu norm prawa materialnego, (*postępowania administracyjne sensu largissimo*). Jak pisze M. Kamiński⁵: „Jest to uzupełniająca i względnie niesamodzielna grupa postępowań administracyjnych niejurysdykcyjnych, która dopełnia złożony, wewnętrznie niejednolity i otwarty zbiór procedur administracyjnych. Procedury tej kategorii nie są związane z konkretyzacją norm prawa administracyjnego, lecz z procesami ich szeroko rozumianej realizacji, a więc określonymi aktami lub czynnościami prawnymi lub faktycznymi, które – uprzednio, równoległe lub następczo względem właściwych procesów konkretyzacji normatywnej – zmierzają do zapewnienia odpowiednich warunków osiągnięcia celów tej konkretyzacji lub pełnego urzeczywistnienia treści norm w sferze pozanormatywnej. Procedury te mają więc przede wszystkim charakter uzupełniający, wspomagający (towarzyszący) lub wykonawczy w odniesieniu do postępowań związanych z szeroko pojmowaną konkretyzacją norm prawa administracyjnego w procesach stanowienia i stosowania prawa”. Byłyby to procedury administracyjne trzeciej generacji, które przenikają procesy stanowienia i stosowania prawa lub im towarzyszą, wiążąc się najczęściej z udziałem społeczeństwa.

Obie te grupy postępowań administracyjnych niejurysdykcyjnych (*sensu largo i sensu largissimo*), coraz bardziej liczne⁶, zajmujące nowe obszary pro-

⁵ W części II niniejszego tomu, rozdział 1 *Postępowania administracyjne niejurysdykcyjne na tle procesów konkretyzacji i realizacji norm prawa administracyjnego. Zagadnienia ogólne*, pkt 1.3.

⁶ M. Kamiński (cz. II, rozdział 1, pkt 1.3.1. *Kategorie postępowań administracyjnych niejurysdykcyjnych*) w grupie postępowań administracyjnych *sensu stricto* ujmuje: 1) administracyjne procedury prawodawcze (legislacyjne); 2) administracyjne procedury planistyczne i programistyczne; 3) procedury wydawania generalnych aktów stosowania prawa; 4) procedury uchwałodawcze w sprawach z zakresu administracji publicznej; 5) procedury indywidualizacji (aktualizacji) uprawnień lub obowiązków administracyjnoprawnych; 6) procedury kontrolne typu materialnoprawnego; 7) procedury wydawania aktów niejurysdykcyjnych w szczególnych układach zależności administracyjnoprawnej; 8) procedury wydawania aktów administracyjnych wewnętrznych (generalnych – np. wytycznych oraz indywidualnych – poleceń służbowych); 9) procedury z zakresu kierownictwa, nadzoru i kontroli typu ustrojowego; 10) procedury koordynacyjne i konsultacyjne typu ustrojowego; 11) procedury z zakresu wewnętrznej odpowiedzialności administracyjnoprawnej organów lub funkcjonariuszy administracji publicznej; 12) procedury konsensualne i kontraktowe (zewewnętrzne i wewnętrzne), związane z wykonywaniem kompetencji (np. ustrojowych) lub alternatywnym, ewentualnie subsydiarnym sposobem konkretyzacji norm merytorycznych, w tym materialnoprawnych; 13) niejurysdykcyjne procedury konkursowe lub projektowe; 14) wewnątrzadministracyjne procedury odwoławcze; 15) procedury w sprawach o udzielenie dotacji lub innej formy dofinansowania ze środków publicznych (procedury dotacyjne); 16) procedury z zakresu funkcjonalnej prywatyzacji zadań publicznych (dopuszczania podmiotów prywatnych do realizacji zadań publicznych).

Do podstawowych kategorii postępowań administracyjnych *sensu largissimo* („trzeciego stopnia”) M. Kamiński zalicza: 1) procedury partycypacyjne o charakterze konsultacyjnym lub kolaboratywnym; 2) procedury medycyjne prowadzone przez organy administracji publicznej poza

cedur administracyjnych, częstokroć w miejsce postępowań jurysdykcyjnych, omawiamy w tomie IV, przyjmując podział na cztery kategorie:

- 1) **postępowania administracyjne w sprawie podejmowania działań władczych** (innych niż decyzje): „Administracyjne” postępowanie prawotwórcze, Postępowanie w sprawie aktów administracyjnych generalnych, Postępowanie w sprawie nadzoru nad samorządem terytorialnym;
- 2) **postępowania w sprawie działań „władczych pośrednio”**: Administracyjne postępowania kontrolne, Postępowania w sprawie zaświadczeń i Postępowanie w sprawie interpretacji podatkowych;
- 3) **postępowania w sprawie działań podejmowanych w formach niewładczych**: Postępowania uproszczone (w tym: Postępowanie w sprawie skarg i wniosków oraz Postępowanie w sprawie petycji), Postępowania w sprawie wyboru projektu współfinansowanego ze środków UE, Postępowania administracyjne w sprawach udzielenia dotacji lub dofinansowania ze środków publicznych albo dopuszczenia do realizacji zadań publicznych, Postępowania administracyjne konsultacyjne i kolaboratywne, Postępowania administracyjne o charakterze konsensualnym i kontraktowym;
- 4) **procedury pomocnicze**: Postępowanie w sprawie stwierdzenia choroby zawodowej, Postępowanie w sprawie oceny stanu zdrowia kierowców, Postępowanie w sprawie wyceny nieruchomości, Postępowanie w sprawie rozstrzygania sporów o własność i sporów kompetencyjnych, Postępowanie w sprawie europejskiej współpracy administracyjnej.

* * *

Praca jest dziełem kilkunastu Autorów, którym należą się słowa podziękowania tak za podjęcie poszczególnych tematów, jak i za ich opracowanie, zwłaszcza w tych trudnych czasach (pandemia oraz brak perspektywy uzyskania stosownych gratyfikacji punktowych, ważnych z punktu widzenia oceny dorobku naukowego).

Szczególne podziękowania kieruję do prof. Marcina Kamińskiego, którego zasługą jest teoretyczne uporządkowanie tak złożonej materii, jaką są postępowania administracyjne.

Dziękuję także Paniom Redaktor z Wydawnictwa Wolters Kluwer, przede wszystkim za profesjonalizm, ale także za cierpliwość i wyrozumiałość.

postępowaniem administracyjnym jurysdykcyjnym; 3) niejurysdykcyjne procedury ewaluacyjne, kwalifikacyjne i sprawdzające z udziałem podmiotów zainteresowanych; 4) procedury wyjaśniające o charakterze inkwizycyjnym; 5) procedury administracyjne interpretacyjne; 6) procedury administracyjne informacyjne; 7) procedury administracyjne uproszczone; 8) administracyjne procedury pomocnicze; 9) administracyjne procedury egzekucyjne i zabezpieczające.

CZEŚĆ I
**POSTĘPOWANIA AUTONOMICZNE
I SZCZEGÓLNE**

ROZDZIAŁ 1

POSTĘPOWANIA AUTONOMICZNE (ODRĘBNE)

1.1.	Postępowanie podatkowe	56
1.1.1.	Ewolucja uregulowań prawnych postępowania podatkowego	56
1.1.2.	Postępowanie podatkowe jako szczególne postępowanie administracyjne	58
1.1.3.	Zasady ogólne postępowania podatkowego a zasady ogólne Kodeksu postępowania administracyjnego	64
1.1.3.1.	Uwagi ogólne	64
1.1.3.2.	Zasady ogólne w projekcie nowej Ordynacji podatkowej	69
1.1.4.	Podmioty postępowania podatkowego	71
1.1.4.1.	Organ podatkowy i jego właściwość	71
1.1.4.2.	Strona	77
1.1.4.3.	Pełnomocnik	80
1.1.4.4.	Podmioty na prawach strony	82
1.1.5.	Przepisy porządkowe i środki oddziałujące na przebieg postępowania	82
1.1.5.1.	Doręczenia	82
1.1.5.2.	Wezwania	85
1.1.5.3.	Środki przeciwdziałania bezczynności organu	86
1.1.5.4.	Dochowanie terminu	86
1.1.6.	Postępowanie przed organem pierwszej instancji	88
1.1.6.1.	Wszczęcie postępowania podatkowego	88
1.1.6.2.	Postępowanie dowodowe	92
1.1.6.3.	Zawieszenie postępowania	100
1.1.7.	Akty kończące postępowanie podatkowe	102
1.1.7.1.	Decyzja	102
1.1.7.2.	Inne formy prawne zakończenia postępowania	105
1.1.8.	Postępowanie przed organem drugiej instancji	106
1.1.8.1.	Uwagi ogólne	106
1.1.8.2.	Odwołanie od decyzji	110
1.1.8.3.	Zażalenie	122
1.1.8.4.	Rygor natychmiastowej wykonalności	122
1.1.8.5.	Wstrzymanie wykonania ostatecznej decyzji podatkowej	123
1.1.9.	Nadzwyczajne tryby postępowania podatkowego	124
1.1.9.1.	Uwagi ogólne	124
1.1.9.2.	Wznowienie postępowania podatkowego	125
1.1.9.3.	Stwierdzenie nieważności decyzji podatkowej	130
1.1.9.4.	Zmiana lub uchylenie decyzji podatkowej	133
1.1.9.5.	Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji	135

Rozdział 1. Postępowania autonomiczne (odrębne)

1.1.10. Kary porządkowe	137
1.1.11. Koszty postępowania podatkowego	138
1.1.12. Podsumowanie	139
1.2. Postępowanie konsularne	140
1.2.1. Evolucja regulacji prawnej w zakresie postępowania konsularnego	140
1.2.2. Stosunek regulacji w zakresie postępowania przed konsulem w Prawie konsularnym do Kodeksu postępowania administracyjnego i innych aktów normatywnych	143
1.2.3. Przyczyny odrębności postępowania przed konsulem jako administracyjnego postępowania szczególnego	145
1.2.4. Zakres spraw z dziedziny prawa administracyjnego załatwianych w trybie postępowania przed konsulem	147
1.2.5. Postępowanie przed konsulem w świetle Prawa konsularnego	148
1.2.5.1. Systematyka przepisów regulujących postępowanie przed konsulem w Prawie konsularnym	148
1.2.5.2. Konsul i jego właściwość	149
1.2.5.3. Strona postępowania przed konsulem	150
1.2.5.4. Wszczęcie postępowania i termin załatwienia sprawy	151
1.2.5.5. Postępowanie wyjaśniające i środki dowodowe	152
1.2.5.6. Rozstrzygnięcia i czynności kończące postępowanie przed konsulem	153
1.2.5.7. Zwyczajne środki prawne	154
1.2.5.8. Nadzwyczajne środki prawne	155
1.2.5.9. Postępowanie przed konsulem a ogólne postępowanie administracyjne – istotne różnice	156
1.2.6. Sądowa kontrola rozstrzygnięć i czynności konsula	157

Literatura: **B. Adamiak**, *Konstytucyjna zasada dwuinstancyjności postępowania administracyjnego* [w:] *Pozycja samorządowych kolegów odwoławczych w postępowaniu administracyjnym*, red. Cz. Martysz, A. Matan, Kraków 2005; **B. Adamiak, J. Borkowski**, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 1996, 2005, 2019; **B. Adamiak, J. Borkowski**, *Postępowanie administracyjne i sądownoadministracyjne*, Warszawa 2017; **B. Adamiak, J. Borkowski, R. Mastalski, J. Zubrzycki**, *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, Wrocław 2013; **S. Babiaryz**, *Ochrona zabytków w prawie administracyjnym. Wybrane zagadnienia*, KPPod 2016/3; **S. Babiaryz**, *Ochrona zabytków w prawie podatkowym. Wybrane zagadnienia*, KPPod 2016/3; **S. Babiaryz**, *Rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości stanu faktycznego na korzyść podatnika (zobowiązaniego)* [w:] *Teoretyczne i praktyczne aspekty prawa finansowego. Problemy, koncepcje, wyzwania i rozwiązania*, red. A. Gorgol, Warszawa 2020; **S. Babiaryz (i in.)**, *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, Warszawa 2010, 2019; **G. Baca**, *Visa Denied: Why Courts Should Review a Consular Officer's Denial of a U.S. Citizen Family Member's Visa*, „American University Law Review” 2015/3; **R. Bernat**, *Stosowanie zasady in dubio pro tributario. Komentarz do Interpretacji ogólnej Ministra Finansów z 29.12.2015 r. (PK4.8022.44.2015)*, PPP 2016/10; **S. Bogucki (i in.)**, *Funkcje konsulów Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, LEX 2015; **J. Borkowski**, *Postępowanie przed polskimi przedstawicielstwami dyplomatycznymi i konsularnymi za granicą*, ZNUŁ. Prawo 1970/69; **J. Borkowski**, *Przepisy postępowania podatkowego na tle Kodeksu postępowania administracyjnego*, PP 1999/3; **B. Brze-**

ziński, M. Kalinowski, M. Masternak, A. Olesińska, *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, Toruń 2002; **B. Brzeziński, M. Masternak**, *O tak zwanym ciężarze dowodu w postępowaniu podatkowym*, PP 2004/5; **B. Brzeziński, W. Nykiel**, *Zasady ogólne prawa podatkowego*, PP 2002/3; B. Brzeziński, W. Nykiel, *Zasady ogólne prawa podatkowego* [w:] *Prawo podatkowe. Teoria. Instytucje. Funkcjonowanie*, red. B. Brzeziński, Toruń 2011; **J. Chlebny**, *Ochrona interesu publicznego a prawo cudzoziemca do pobytu w Polsce*, EPS 2007/10; **J. Chlebny, W. Chróścielewski**, *Rekodyfikacja postępowania administracyjnego czy rektyfikacja regulacji prawnej zawartej w Kodeksie postępowania administracyjnego?* [w:] *Fenomen prawa administracyjnego. Księga jubileuszowa Profesora Jana Zimmermanna*, red. W. Jakimowicz, M. Krawczyk, I. Niżnik-Dobosz, Kraków 2019; **W. Chróścielewski**, *Organ prowadzący postępowanie* [w:] *System Prawa Administracyjnego Procesowego*, red. G. Łaszczycza, A. Matan, t. 2, cz. 1, *Zakres przedmiotowy i podmiotowy postępowania administracyjnego ogólnego*, red. W. Chróścielewski, Warszawa 2018; W. Chróścielewski, *Zmiany w administracyjnym postępowaniu odwoławczym w świetle projektu nowelizacji k.p.a. z dnia 29 grudnia 2016 r.* [w:] *O prawie administracyjnym i administracji. Refleksje. Księga jubileuszowa dedykowana Profesor Małgorzacie Stahl*, red. B. Jaworska-Dębska (i in.), Łódź 2017; **W. Chróścielewski, W. Nykiel**, *Ordynacja podatkowa a przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego* [w:] *Ordynacja podatkowa. Studia*, red. B. Brzeziński, C. Kosikowski, Łódź–Toruń 1999; W. Chróścielewski, W. Nykiel, *Postępowanie podatkowe w świetle Ordynacji podatkowej*, Warszawa 2000; **W. Chróścielewski, J.P. Tarno**, *Postępowanie administracyjne. Zagadnienia podstawowe*, Warszawa 2002; W. Chróścielewski, J.P. Tarno, *Trójszczeblowy model sądownictwa administracyjnego a jednoinstancyjne postępowanie administracyjne*, PiP 1999/5; **W. Chróścielewski, J.P. Tarno, P. Dańczak**, *Postępowanie administracyjne i postępowanie przed sądami administracyjnymi*, Warszawa 2018; **P. Czubik**, *Definicja konsula w prawie polskim i międzynarodowym*, „Jurysta” 2004/4; P. Czubik, *Prawo dostępu do konsula w świetle prawa międzynarodowego, europejskiego i krajowego*, Kraków 2011; **P. Czubik, M. Woźniak**, *Interwencja Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie sposobu uregulowania trybu postępowania przed konsulem*, PWPMEiP 2008/6; **P. Dańczak**, *Rozprawa administracyjna w toku postępowania podatkowego*, PP 2007/6; **W. Dawidowicz**, *Postępowanie administracyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 1983; **A. Dąbrowski, D.M. Malinowski**, *Wydatki na usługi niematerialne a koszt podatkowy*, PP 2001/4; **P. Dąbrowski**, *Rozpatrzenie środka zaskarżenia w postępowaniach wizowych* [w:] *Polskie prawo konsularne w okresie zmian*, red. W. Burek, P. Czubik, Warszawa 2015; **L. Etel (i in.)**, *Nowa Ordynacja Podatkowa. Z prac Komisji Kodyfikacyjnej Ogólnego Prawa Podatkowego*, Białystok 2017; L. Etel (i in.), *Ordynacja podatkowa. Kierunkowe założenia nowej regulacji*, Białystok 2015; **H. Filipczyk**, *Jeszcze raz o kosztach uzyskania przychodów – cztery mity*, Pr. i Pod. 2009/12; **E. Frankiewicz**, *Garancje procesowe strony w postępowaniu przed konsulem*, Częstochowa 2003; **J. Głos**, *Ciężar dowodu w postępowaniu administracyjnym*, Pr. i Pod. 2006/12; **A. Gomułowicz**, *Zasada sprawiedliwości podatkowej w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego. Aspekt materialny*, Warszawa 2003; **B. Graczyk**, *Postępowanie administracyjne. Zarys systemu z dodaniem podstawowych przepisów prawnych*, War-

szawa 1953; **A. Grysiński**, *Zanim powstanie sądownictwo administracyjne*, „Casus” 1997/5; **W. Gurba**, *Zwalczanie i zapobieganie bezczynności oraz przewlekłości postępowania administracyjnego*, PiP 2015/11; **M. Halkiewicz**, *Recenzja książki E. Frankiewicz, Gwarancje procesowe strony w postępowaniu przed konsulem*, Częstochowa 2003, „Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Res Polticae” 2006/1; **A. Hanusz**, *Strony postępowania podatkowego a ciężar dowodu*, PP 2004/9; **E. Iserzon, J. Starościak**, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, teksty, wzory i formularze*, Warszawa 1970; **J. Jagielski, D. Pudzianowska**, *Ustawa o Karcie Polaka. Komentarz*, LEX 2008; **Z. Janowicz**, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 1995; **M. Karlikowska**, *Właściwość organów podatkowych w świetle przepisów Ordynacji podatkowej* [w:] *Ordynacja podatkowa. Studia*, red. B. Brzeziński, C. Kosikowski, Łódź–Toruń 1999; **A. Kaźmierczyk**, *Postępowanie przed konsulem w świetle ustawy – Prawo konsularne. Wybrane zagadnienia* [w:] *Polskie prawo konsularne w okresie zmian*, red. W. Burek, P. Czubik, Warszawa 2015; **Z. Kmieciak**, *Ogólne zasady prawa i postępowania administracyjnego*, Warszawa 2000; **Z. Kmieciak**, *Przewlekłość postępowania administracyjnego w świetle ustaleń europejskiego case law* [w:] *Analiza i ocena zmian kodeksu postępowania administracyjnego w latach 2010–2011*, red. M. Błachucki, T. Górzynska, G. Sibiga, Warszawa 2012; **Z. Kmieciak, M. Stahl**, *Jaki model sądownictwa administracyjnego?*, ST 1999/6; *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, red. Z. Kmieciak, W. Chróścielewski, Warszawa 2019; *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, red. H. Knysiak-Sudyka, LEX 2019; *Konstytucje Rzeczypospolitej oraz komentarz do Konstytucji RP z 1997 roku*, red. J. Boć, Wrocław 1998; **C. Kosikowski, H. Dzwonkowski, A. Huchla**, *Ustawa Ordynacja podatkowa. Komentarz*, Warszawa 2000, 2003; **J. Krawczyk**, *Pośredni zakaz reformationis in peius – aspekt zgodności z Konstytucją RP* [w:] *Ordynacja podatkowa. Stan obecny i kierunki zmian*, red. R. Dowgier, Białystok 2015; **J. Królak**, *Nowa ordynacja podatkowa zamrożona*, <https://www.pb.pl/nowa-ordynacja-podatkowa-zamrozona-979487>; **E. Kubisty**, *Instytucja konsula RP*, „Ius et Administratio” 2007/2; **W. Lang, J. Wróblewski, S. Zawadzki**, *Teoria państwa i prawa*, Warszawa 1980; **G. Łaszczycza, Cz. Martysz, A. Matan**, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, t. 1, *Komentarz do art. 1–103*, t. 2, *Komentarz do art. 104–269*, Kraków 2005, LEX 2010; **J. Łętowski**, *Prawo administracyjne. Zagadnienia podstawowe*, Warszawa 1990; **A. Mariański**, *Reguły ciężaru dowodu w postępowaniu podatkowym*, PP 2005/2; **A. Mariański**, *Rozstrzygnięcie wątpliwości na korzyść podatnika. Zasada prawa podatkowego*, Warszawa 2009; **Cz. Martysz**, *Postępowanie administracyjne w sprawach należących do organów polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i konsularnych* [w:] *Prawo międzynarodowe, europejskie i krajowe – granice i wspólne obszary. Księga jubileuszowa dedykowana Profesor Genowefie Grabowskiej*, red. B. Mikołajczyk, J. Nowakowska-Małusecka, Katowice 2009; **R. Mastalski, J. Zubrzycki**, *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, Wrocław 2002; **Ł. Matusiakiewicz**, *Rozprawa w podatkowym postępowaniu odwoławczym – prawie 4 lata „martwej instytucji”*, M. Pod. 2010/8; **M. Mrówczyński**, *Zakaz reformationis in peius – fikcja czy rzeczywistość? Ordynacja podatkowa*, PP 1999/9; **E. Mzyk**, *Wznowienie postępowania administracyjnego*, Warszawa–

Zielona Góra 1994; **J.A. Nafziger**, *Review of Visa Denials by Consular Officers*, „Washington Law Review” 1991/1; **W. Olszowy**, *Decyzja podatkowa. Podejmowanie i kontrola*, Warszawa 1997; **K. Opalek, J. Wróblewski**, *Zagadnienia teorii prawa*, Warszawa 1969; *Ordynacja podatkowa. Komentarz aktualizowany*, red. L. Etel, LEX 2020; *Prawo do dobrej administracji. Projekt ustawy – Przepisy ogólne prawa administracyjnego*, „Biuletyn RPO – Materiały” 2008/60; **S. Prutis, D. Kijowski**, *Dwuinstancyjne sądownictwo administracyjne a model postępowania administracyjnego*, „Casus” 1998/7; **W. Sawa**, *Ciężar dowodu w postępowaniu podatkowym*, PP 2001/3; **S. Sawicki**, *Funkcje konsula. Studium prawnomiędzynarodowe*, Ossolineum 1992; **R. Sawuła**, *Ordynacja podatkowa – projekt ustawy. Wybrane uwagi dotyczące postępowania w sprawach podatkowych*, ST 1996/7–8; R. Sawuła, *Rozprawa w postępowaniu podatkowym – uwagi na tle nowelizacji Ordynacji podatkowej*, „Casus” 2006/4; R. Sawuła, *Właściwość instancyjna wobec organów samorządu terytorialnego po reformie administracji publicznej*, PiP 2000/1; **K.J. Stanik**, *Ciężar dowodu w postępowaniu podatkowym*, „Jurysdykcja Podatkowa” 2007/4; **D. Strzelec**, *Dowody i postępowanie dowodowe w prawie podatkowym*, Warszawa 2015; D. Strzelec, *Eliminowanie nieprawidłowości proceduralnych przez organ odwoławczy a zasada dwuinstancyjności postępowania*, M. Pod. 2008/5; D. Strzelec, *Obowiązek wyjaśnienia stanu faktycznego w postępowaniu podatkowym – wątpliwości praktyczne i teoretyczne*, Pal. 2011/3–4; D. Strzelec, *Rozprawa jako sposób wyjaśnienia okoliczności sprawy w podatkowym postępowaniu odwoławczym*, M. Pod. 2007/2; **D. Strzelec, M. Łoboda**, *Kontrola przestrzegania przepisów prawa podatkowego*, Warszawa 2017; **A. Suławko-Karetko**, *Konsul jako organ w rozumieniu przepisów KPA*, „Administracja Publiczna: Studia Krajowe i Międzynarodowe” 2004/2; A. Suławko-Karetko, *Status konsula w prawie polskim*, Warszawa 2008; *System Prawa Administracyjnego*, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, t. 9, B. Adamiak (i in.), *Prawo procesowe administracyjne*, Warszawa 2020; **J. Świątkiewicz**, *Europejski Kodeks Dobrej Administracji. Wprowadzenie, tekst i komentarz o zastosowaniu kodeksu w warunkach polskich procedur administracyjnych*, Warszawa 2007; **L. Wildes**, *Review of Visa Denials: The American Consul as 20th Century Absolute Monarch*, „San Diego Law Review” 1989/4; **R. Wolff**, *The Nonreviewability of Consular Visa Decisions: An Unjustified Aberration from American Justice*, „New York Law School Journal of International and Comparative Law” 1984/2; **T. Woś**, *Reforma sądownictwa administracyjnego – projekty dalekie od ideału*, PiP 2001/7; **S. Wronkowska, M. Zieliński, Z. Ziemiński**, *Zasady prawa. Zagadnienia podstawowe*, Warszawa 1974; **A. Wróbel, M. Jaśkowska**, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2016; **M. Wróblewski**, *Konstytucyjność prawnej regulacji postępowania przed konsulem [w:] Polskie prawo konsularne w okresie zmian*, red. W. Burek, P. Czubik, Warszawa 2015; **M. Wyrzykowski, M. Ziółkowski**, *Konstytucyjny status proceduralny jednostki jako adresata działań organów administracji [w:] System Prawa Administracyjnego*, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, t. 2, S. Biernat (i in.), *Konstytucyjne podstawy funkcjonowania administracji publicznej*, Warszawa 2012; **J. Zimmermann**, *Ordynacja podatkowa. Komentarz. Postępowanie podatkowe*, Toruń 1998; **M. Zirk-Sadowski**, *Transformacja prawa podatkowego a jego wykładnia*, KPPod 2004/4.

9788382236040 W01P01

ISBN 978-83-8223-604-0

9 788382 236040

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 299 Zł (W TYM 5% VAT)